

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro}. 17.

WE SRZODĘ DNIA 28. LUTEGO. 1798.

Z Paryża d. 5. Lutego.

Korsarz Nantski zabrał okręt pod Duńską banderą od 6 do 700 beczek, nazwiskiem Bernholm, który z wschodnich Indyi idąc kawą, cukrem, indygiem i muślinem ładowny był i na 4 mill. liw: jest wyposażony; ale potężny wiatr oderwał go od korsarza, który pobiegł go znowu szukać.

Generał Augereau po odebraniu wyroku dyrektoryatu, napisał do niego list w tych wyrazach:

"Odebrałem wasz wyrok; dnia 17 oddziałam na miejsce nowego mego przeznaczenia. Nowy ten dowód waszego zaufania, jest dla mnie naysłodziejniejszą nagrodą, za rozpuszczone po ulicach i rynkach Paryża nayszydziwsze przez nieprzyjaciół Rzeczypospolitej na mnie porzeczki. Muszą oni nie wiedzieć, że mój sposób myślenia i charakter są za ponoszeniem przysięgi, którą już raz uczyniłem, nie zważania na nic dla utrzymania jednolitości i konstytucyi.

Proszę, obywatele Dyrektorowie

wierzyć temu, że przeciw naszym wspólnym nieprzyjaciołom będę zawsze z wami w zmowie; nie mamy my innych nieprzyjaciół, nad tych, którzy nienawidzą Rzeczypospolitej i konstytucyjnego rządu.

Podpisano *Augereau.*

Dyrektoriat kazał oznajmić Generałowi Pruskiemu i Duńskiemu, że wydał rozkazy części jednej wojska stojącego w Niemczech maszerowania do Hamburga, jeżeli te dwa mocarstwa nie przyłożą się do zawarcia portu tego miasta. (*Courier universel.*)

Wszyscy młodzi ludzie należący do marynarki, muszą teraz na swoje miejsca powracać.

Wysyłanie royalistycznych dzienników i innych podobnych książek, których z okazji następujących elekcji bardzo się wiele namnożyło, jest na nowo iak naysurowiej zakazane.

Dyrektor sądu przysięgłych w Evreux, postąpił radzie 500 jednę gwineę dla tego Francuza w nadgodzie, który w następie mającym wylądowaniu, pierwszy na zie-

4804

mię Angielską nogą stąpi, a że ich wiele może razem wysiąść, więc dla tego, który najpierwszy trzech kolorową zachnie chorągiew. Rada 500 przyjęła ten podarunek z chwalebnyim wspomnieniem.

Inskrypcye poszły do 21 liwr: za sto w gorę.

Sila woysk, które się nad brzegami kanatu i Oceanu do wylądowania do Anglii gromadzą, składa się z 40 pól brygad piechoty, 34 regimentow iazdy, z regimentow artylleryi pieszey, z regimentow artylleryi konney, 4 kompanij minerow, 4 kompanij robotnikow, 2 korpusow pontynierow i 2 batalionow sapperow, które razem od 18 dywizyynych, 47 brygady jenerałow i 20 jenerał adiutantow kommanderowane będą. Między jenerałami znajdujących się: Kilmain, Championnet, Massena, Serurier, Victor, Lasne Vandamme, Richpanse, Ney, &c. Jenerał Kleber będzie tą częścią Angielskiej armii kommanderował, która się od Kale do Skaldy rozciąga. Przy Vliesingen zgromadzi się korpus Batawskiego woyska.

Utrzymują tu, że woyna będzie w krótcie Ameryce wydana.

Wyprowadzeni do Caienne, zawieźli tam z sobą 80,000 liwr: gotowych pieniędzy. Włożony na ich dobra sekwestr będzie zdjęty i familie mogą im positkow do dawać.

Dyrektoryat zlecił jenerałowi Kelermanowi urządzenie naszej iazdy. Jenerał Buonaparte znajduje się tu jeszcze. W Dunkierce bułają teraz 60 armatnych szalup.

Obywatele Daunou, Monge i Florent, wyiechali przedwczorazem z sekretarzem St.

Martin w ważnym poselstwie od dyrektoryatu do Rzymu.

Woyska nasze, które już blisko Berna postąpiły i jenerał Bons przednią ich strażą kommanderuje, największą zachowują karność. Berneński jenerał Weiss ucieka przed niemi.

Na Renie miano także wiele wziąć statkow wielkich w rekwizycyą i do Hollandyi odstąpić.

Jenerał Dombrowski wchodząc do Fano, w państwie kościelnym, kazał zaraz własność hrabiego Marcolini będącego w Dreźnie zabezpieczyć.

Cesarz wstawia się za Papieżem; ale tuteysze pisma mówią, że ciężko, aby dyrektoryat od przedsięwziętych raz względem Rzymu układów, odstąpił.

Wiadomo, iż rząd Berneński kazał Junod z kraiu Wodow arestować; dyrektoryat żądał jego uwolnienia. Na żądanie takowe, mówi Poaltier, chciano żeby Junod sekretnie uszedł z więzienia; ale Junod nie chciał i odpowiedział dozorczy: powiedz twym panom, że ia z więzienia nie wynijdę tylko za publiczną i podług ustaw rezolucyą.

Anglia, mówią tuteysze pisma, ma teraz u niektórych dworow wszelkich sposobow używać do nakłonienia ich do pośrednictwa dla przywrocenia z Francyą pokoiu; ale ciężko, dodają, żeby się takowego pośrednictwa podjęły i dyrektoryat żeby go przyjął.

Santhonax bronił się wczoraz w radzie 500 przeciw uczynionym mu zarzutom.

Z Hagi d. 10. Lutego.

D. 5 t m zniósł dyrektoryat zupełnie pod jego władzę oddane, pod imieniem ad.

ministracyynych korpusow, zgromadzenia prowincjonalne i inaczej je urządził. Reformę zaczął od Hollandyi. Nietylko 55 członków, które prowincjonalne zgromadzenie składały, ale 28, które wykonawczy jego wydział stanowiły są oddalone, na ich miejsce postanowił derektoryat iedno korpus z 20 osób, którego obywatel Havens z Harlem, dla zgodnego z terażniejszy systematem myślenia prezydentem jest. Nowe to korpus jest już instalowane i rozpoczęło swoje, podług napisanej mu w 2; artykułach instrukcyi. Zeleży one zupełnie od dyrektoryatu; ma moc utrzymywania porządku i bezpieczeństwa, wybierania pieniędzy i podatkow, które do ustanowienia konstytucyi, tak jak teraz są, zostaną, wypłacania pensyy, &c. Wszystkie członki muszą nienawiść Stadhudera tu, federalizmu i anarchii zaprzysiądz, i każdy z nich będzie brał jak dawni reprezentanci po 7 zł. hol. na dzień.

Dyrektoryat wysłał już kommissarzy do wszystkich prowincyi dla urządzenia wszędzie na ten sposób, prowincjonalnych zgromadzeń.

Resztę 10 exreprezentantow odprawdzono już także do pałacu Busch. Pierwsi zajmują prawe skrzydło pałacu, drudzy lewe. Więźniowie iednego skrzydła mogą się razem schodzić i iadać, ale więźniowie obydwóch skrzydeł nie mogą się razem zeyść.

Trzy członki bywszego zagranicznego wydziału Bikker, Hahn i Quegsen znajdują się w kraju, ale miejsce właściwe ich przebywania nie wiadome. Domyślają się, że obydwie więźnie stanu Vander Spiegel, i hrabia Bentink de Woerden, będą do Hagi przeprowadzeni. Zgromadzenie

dekretowało, że który reprezentant złoży swój urząd, będzie uważany jako nie mający zaufania zgromadzenia i Batawskiego ludu.

Z Medyolanu d. 1. Lutego

Zaczynają się tu przekonywać, że nowe porozumienia, które zaszły między Cesarzem Rzymskim i Francją po przyjacielsku ukończone zostaną. Pokazuje się że wiele dworow interesowało się mocno do rządu Francuzkiego aby przeszkodzić zupełnemu opanowaniu państw kościelnych; co zaś wierzyć każe że rząd Francuzki uznał potrzebą przynajmniej spóźnić opanowanie całych państw kościelnych, to jest, że woyska które tam w kroczyły bardzo się powoli pomykają, chociaż nic wstrzymać by ich nie zdołało. Kommenderujący generał Berthier od d. 24 stycznia znajduje się w Ankonie i aż do tego czasu nie mamy żadnych wiadomości o dalszym woyskowym poruszeniu.

Dowiedniemy się z Genui, że nie dawno minister rzeczypospolitey Francuzkiej Faypoult żądał od tej rzeczypospolitey summy 120,000 li. na koszt wysłania woysk Francuzkich do Korsyki; rząd tymczasowy zlecił wydziałowi zagranicznych związkow, odpowiedzieć że w zupełnym jest niedobieństwie przychylenia się do żądania obyw. Faypoult przez wzgląd całkowitego wypróżnienia narodowej kasy.

Od wyższego Renu d. 6. Lutego.

Jak słychać ma już plan byź zrobić do połączenia Szwajcarskiej federacyi w iedno ciało i przy iednej konstytucyi, na wzor Batawow, Cysalpinow i Genuńczykow, na kilka departamentow podzieloney, pod imieniem Transjurskiej rzeczypospolitey. — Jenerał Lefevre rzadca terażniejszy.

szy Moguncyi, odiechał do Paryża, a jenerał Laval na jego miejsce nastąpił.

Z Strasburga d. 5. Lutego.

Wczoraj wyjechał stąd jenerał Augereau do Perpignan. Z tutejszych okolic, Landau &c. codziennie wiele woyska na granice Szwaycaryi ciągnie. Kommandujący jenerał Szwaycarską armią, Schauenburg, przeniósł tym czasowo swoją główną kwaterę do Dellmont, w departamencie Mont-Terrible, gdzie się 30,000 woyska zgromadza, które na pomoc jenerałowi Menard poydą. Jenerał Schauenburg wydał już do swej armii odezwę, w której mówi: że woyska nie idą dla czynienia zdobyczy, ale jedynie dla wsparcia usiłowań przyjaciół wolności, przeciw dogorywającej arystokracji, która w konfederacyney Rzeczypospolitej wszystkie przywileje sobie przywłaszczyła, i potomków Wilhelma Tell do imienia podanych ponizła. ... Używając zielonych kokard, co raz bardziej się w Szwaycaryi zagęszcza. W Fryburgu postanowiono wydziały bezpieczeństwa, które z szkodliwym wydziałem w Lauzanie korrespondują.

Wygnany dawniej z Berna, obywatel Heinz, wydał do swoich współziomków wezwę, zachęcając ich do zrucenia swojego izarma i zaprowadzenia praw człowieka, &c.

Z Bazylei d. 5. Lutego.

Woyna z kantonem Berneńskim, zdaje się być już nieodmienna. Korpus Berneńskiego woyska wpadło do miasta Arau, które się za wolne ogłosiło, i wszystkich patryotów, nie zważając na Francuzkie załogi powiązało i w kajdany okula. Fran-

cuzi dążą spiesznym marszem z kraiu Wodów przez nasze granice do zemszczenia się nad Bernem.

Z Francuzkiej strony nalegaia, żeby powszechne zgromadzenie całej Szwaycaryi zwołane było, dla ułożenia nowej konstytucyi republikańskiej. Szwaycaryja będzie miała, iak się spodziewamy, swój dyrektoryat, dwie prawodawcze rady &c. Patryoci kraiu Wodów maszerują z przednią Francuzką strażą przeciw Bernu.

Od wyższego Renu d. 10. Lutego.

Francuzki poseł, obywatel Bacher, rozwinie w krotce swój dyplomatyczny charakter w Ratysbonie. Na radzie Rzeszy d. 5 donosił dyrektoryat, że mu się prezentował i oswoim poselstwie od Rzeczypospolitej do seymu Rzeszy oznaymił. Zgromadzenie ugodziło się jednomyślnie, że prawdziwe rozwinięcie jego charakteru dopiero po zawartym pokoju nastąpi; tym czasem komunikacya z Francuzkim posłem od tego momentu nastąpi i legitymacya jego będzie przyjęta.

Hrabia nawet Metternich, stosownie do 9 artykułu traktatu pokoju w Campoformido, względem którego teraz wiele trudności zachodzi, nie otrzymał jeszcze uwolnienia swoich dóbr na lewym brzegu Renu od sekwestru.

D. 15 ma być w Moguncyi z 5 członków rewolucyjny trybunał zaprowadzony, w którym 2 Francuzów zasiadać będzie.

Z Bononii d. 27. Lutego.

Pozawczoraj przejeżdżał tędy kurjer z Paryża, który szybko biegł do Neapolu. Przejeżdżając przez Florencyę zostawił listy od Xcia Korsini ministra Toskańskiego przy Rzeczypospolitej Francuzkiej.

— Jenerał Berthier przybył tu na dniu 23 i kilka tylko zabawiwszy godzin, udał się do Ankouy; za nim przeszła znaczna liczba woysk, Francuzkich piechoty i jazdy, tudzież park artyleryi. Cysalpinowie, którzy zajęli Marchię Ankońską i Umbryą, oczekują na złączenie się z temi woyskami dla posunięcia się dalej i działania wspólnie.

Zawsze wielkie tu panuje zaburzenie, niedawno zasłyły nocne przypadki, które obawiać się kazały, aby spokojność publiczna zamieszana nie była. Pozawczoray znaleziono na rynku sztyletem przebitego człowieka; słyszano także w wielu miejscach buntownicze krzyki. Kommissarz władzy wykonawczej pisał list do różnych administracyi, aby wyszukać kazały, co zapowody tych poruszeń być mogą. Dowiadujemy się także, że w Medicina, Minerbo, Bazzano i w całej tej części kraju wielkie panuje zamieszanie, lud i urzędy nie zgadzają się z sobą; większa część mieszkańców zdaje się zatować dawniejszego rządu. Na dniu 23 ogłoszono odezwę ministra policyi, której jest zamiarem oddalenie wszystkich bez zaświadczenia cudzoziemców; każdy przytym mieszkaniac kartą bezpieczeństwa opatrzone być powinien. — Donoszą z Rzymu pod dniem 21, że kardynał Doria pojechał do Neapolu. P. Pignatelli bywszy minister Króla Jmć Sycylijskiego przy stolicy S., mianowany został marszałkiem dworu żony następcy tronu. — Woyska Francuzkie i Cysalpińskie coraz dalej w państwa kościelne pomykają się; przeszły już część Umbryi i zbliżają się do Spoletto stolicy tej prowincyi. Już dwie trzecie części państw Papieżkich zajęły te woyska. Francuzkie i Cysalpińskie.

Z Szwaycaryi d. 7. Lutego,

Xzę opat Sgo. Galla i jego kapituła, rzekła się zupełnie swego panowania; to zrzeczenie się na dniu 31 stycznia wszystkim [poddanym przez ogłoszenie uroczyste]go aktu dowiadomości podane zostało. — Stosownie zatym do tego Xzę zdał wszelką władzę na radę prowincjonalną, która przed 6 miesiącami ustanowioną została i ta różnych już publicznych urzędników składowała. Mieszkańcy księstwa S. Galla mają się teraz zatrudnić planem rządu demokratycznego na kształt kantonu Appenzell. Miasto Tockenburch, które przed kilką dniami ogłosiło się za wolne i niepodległe poydzie zapewne zatym przykładem. Kantony Soloturn, Fryburg i Lucern są teraz zupełnie zdemokratyzowane. Chociaż tam zachodziły niejakie poruszenia rewolucyjne i więcey lub mniej mocne żądania, powiedzieć iednakowoż można, że regencye tych kantonów dobrowolnie przedsięwzięły odmienić formę rządu. W kantonie Lucern lubo szczegulniey lud okazał powszechne prawie przywiązanie do dawniejszey konstytucyi, iednakowoż rada na dniu 31 stycznia postanowiła zniesienie tej konstytucyi; członki dzisieyszego rządu poty tylko sprawować będą tym czasową władzę, poki deputowani różnych miejsc nie wybiorą ich następców. Potakowym rzeczy stanie rząd Berneński obiecować sobie nie może dzielnego od swoich aliantów wsparcia. Aż do tego czasu sam tylko kanton Zurich czyni przygotowania do dania mu pomocy. Po dług listow pod dniem 4 z Zurich ogłoszono tam nową na dniu 3 odezwę, w której przekładały niebezpieczeństwo w iakich znayduie się oyczyzna i nieodbitą potrzebę dania pomocy kantonom Berneńskiemu,

Soloturn i Fryburg, które wiedzmyż czas się są zagrożone. Pomiędzy innym rzeczono w tej odezwie: "ze Francuzi wliczbie 10 tysięcy ludzi zbliżają się do Berna i już zbliżyli Lauzanne, Wewai, Peterlingen, i Wisliburg. Jenerał Metard znajduje się w tym ostatnim miejscu o mil 5 odległym od Berna. Francuzi z znaczną także mają siłę w okolicach Biel, wrownej iak Wisliburg odległości od Berna. „ Jednakowoż pomimo takowych rozrządzeń regencya w Zurich niemniej postępuje dalej w rozpoczętych odmianach. Na dniu trzecim zgromadzenie senatu i mieszczan postanowiło, że deputowani różnych miejsc zgromadzą się wraz z regencyą dla ułożenia planu nowej konstytucyi. Też same listy donoszą, że jenerał Hotze wezwano do Arau dla obięcia najwyższej komendy nad wojskami Helweckienii.

Z Rzymu d. 27. Stycznia.

Oycie Święty powrócił już zupełnie do zdrowia. Jego świątobliwość oczekuje dalszych wypadków z ową spokojnością umysłu i duszy, która oznacza Filozofa Chrześcijańskiego, i przedsięwziął nie opuszczać stolicy iakkolwiek bądź nastąpi wypadków skutek. Jednakowoż wielu kardynałów i inszych znaczniejszych osób duchownych i świeckich uznały za rzecz potrzebną oddalić się, i codziennie jeszcze wyjeżdżają. Woyska Cysalpińskie posuwają się ciągle ku Rzymowi; woyska Papieżkie umykają się wszędzie przed nimi: spodziewamy się jednak że dwór nasz grożące mu niebezpieczeństwo odwrócić potrafi. Ostatniey soboty przybył tu z Neapolu Xiążę Belmonte Pignatelli nowy ambasador Króla Jmć Sycylijskiego przy naszym

dworze; nazajutrz miał u Oycy Świętego audyencyą. Przybycie to niszczy biegnące pogłoski, że Król Jmć Sycylijski nie przysłał więcej ambasadora do Rzymu; dowodzi także że ten monarcha nie przestaje interesować się za nami. Pogłoska iakoby znaczne korpus woyska na granicach Neapolitańskich od strony naszej zgromadzało się, jest także fałszywa; kordon tylko wzdłuż granic rozciągnięty został. W dniach tych po kilkodniowej chorobie przeniosł się do wieczności Xiążdz Giofari rezydent Króla Jmć Pruskiego przy stolicy Świętey.

Z Rastadt d. 10. Lutego.

Wczoray oddana została przez pełnomocnego ministra J. C. Mości pełnomocnikom Francuzkim odpowiedź deputacyi Rzeszy na notę ich pod dniem 9. pluwios podaną. Odpowiedzi tej treść jest następująca: "Ze nie wchodząc w rozbiór pierwszych przyczyn wojny, i przed oświadczeniem się względem zasad na których bydyż mawany pokoy, deputacya chciałaby poznać plan Francyi w całej jego rozciągłości względem ofiar których od Rzeszy wymaga, równie iak iey zamiary ściągające się do poselszyi iennych. Deputacya dowodzi, że tym sposobem skroconoby negocyacye. Powtarza żądanie względem utwierdzenia zawieszenia broni i cffenienia wszystkich woysk znajdujących się jeszcze na prawym brzegu Renu. Deputacya Cesarzaska odpowiedziała na zapytanie czyli potrzeba? lub nie, przyjąć granicę Renu za zasadę negocyacyi, że nie ma żadnych względem tego instrukcyy. Deputacya Rzeszy oddała ministrowi Cesarowskiemu notę ściągającą się, do uczynionego przez jenerała Hatry elektorowi Pala-

tynu żądania o wynadgrózenie za uczyniony opór przy szturmie szancu przy Manheimie, minister Cesarski przełożył ministrom Francuzkim na konferencyi takowe zażalenie, którzy odpowiedzieli że to jest czynność wojskowa i do nich nie należy, ale minister Cesarski żądał aby uwagi jego Francuzkiemu rządowi przesłane zostały. Niektorzy prywatni deputowani odiechali ztąd, a między niemi deputowani akademii Fryburskiej, domu Oettingen i jedna część deputowanych Ligi Helwetow; inni jeszcze czynią przygotowania do opuszczenia Rastadt. Od czasu jak negocjacye rozpoczęły się pięć not zamienionych zostało 3 od deputacyi Rzeszy, a dwie od legacyi Francuzkiej, wszystko się na piśmie odbywa. — Pewny dziennik wychodzący w sąsiedztwie kraju Badenkiego, mówiąc do jakiego już punktu negocjacye doszły, dodaje, że z jednej strony deputacya pozwolić nie może na ustąpienie lewego brzegu Renu, mając związane ręce poprzednimi instrukcyami, które przez nowe pełnomocnictwa uchylone nie zostały i że z drugiej strony interesu wielu dworów składających deputacyą są wyraźnie przeciwnie artykułowi sekularyzacyi. Mówi dalej że ministrowie Francuzcy oświadczyli ustnie, że jeżeli kraje świeckie mające poselszye na lewym brzegu Renu, nie potężają się i nie porozumieją dla podania rządowi Francuzkiemu planu wynadgrózenia obawiać się trzeba będzie aby negocjacye pokoju z Rzeszą zerwane nie zostały. Tenże dziennik mówi że generał Staader nie przychylił się do uczynionego mu żądania, aby przestał woyska do cyrkułu Szwabskiego, z przyczyny że krok ten byłby przeciwny zawartym umowom i jego roz-

kazom. Listy z Medyolanu w pierwszych dniach lutego pisane donoszą, że za blizem się armii pod kommandą jenerała Berthier Papież pomimo usilnych pozb ludu proszącego go aby został w Rzymie, oddał się do Benewentu.

Z Londynu d. 9. Lutego.

W Chatham i Sherness sami maytkowie 27 wojennych okrętów ofiarowali 10 dniowy żołd na potrzeby kraju. Ministeryalne pisma dodają, iż ani jeden nie znajdzie się okręt, ani regiment, żeby za tym przykładem nie poszedł. Gdy duch takiego patryotysmu prawie cały naród ożywia, poszły wczoraj papiery do 50 za sto, i P. Pitt odłożył nową pożyczkę do przyszłego miesiąca, chcąc po dobrowolnych składkach pomiarkować, wiele mu jeszcze potrzeba będzie pieniędzy.

P. Wickham bywszy poseł w Szwajcaryi, jest na miejscu P. Grenville w kancelaryi Portlanda wice sekretarzem mianowany.

Oppozycyjne pisma mówią, że jenerał Abercromby kommandujący w Irlandyi przeciwi się użytym tam niektórym środkom, i żąda ich uchylenia, albo uwolnienia go od służby.

Słychać, że lord Auckland będzie jeneralnym pocztmaystrem, a hrabia Westmoreland tajnym kanclerzem.

Więzienia w Tower są na nowo podzielone i do umieszczenia wielu więźniów urządzone.

Wojskowy etat w Irlandyi kosztuje na rok przeszło 2 mill. f. szterl.

Na ostatniej selsyi Irlandzkiego parlamentu wnosil sekretarz Pelham uchwalenie następujących summ: Dla 12,000 regularnego woyska tego królestwa, dla po-

mnożenia jego liczby w teraźniejszy wojnie o 17,620 głów, razem dla 32,854 ludzi, dla 3254 ludzi zagranicznych wojsk i dla 26,634 ludzi milicji.

Przybyły z Kale do Dover Szwedzki okręt przywiozł wiadomość, że Angielski pakebot z listem bezpieczeństwa, na którym hrabia Tauenzien poseł Pruski, z Dover do Kale płynął, od Francuzkiego korsarza zabrany został i lud jego do więzienia wtrącony.

W dzień otwartych u króla pokojów, Xąż Norfolk w mundurze marszałkowskim żądał audyencji u króla, która mu choć na krótki tylko czas wszelako dana była. Urząd marszałka krainy, jako dziedziczny w jego familii utrzymał. Tłomaczył się na ostatnim zgromadzeniu klubów Whigów, że w czasie obchodu urodzin P. Foxa, nie rozumiał swemi wyrazy oznaczyć rewolucyi, ale jedynie reformę parlamentu. "A jeżeli to jest grzechem, dodał, nie mogę sobie podchlebiać, żebym mógł Królowi Janc na dal służyć, ponieważ to jest politycznym moim wyznaniem, i nigdy od tego nie odstąpię, że reforma w reprezentacji ludu w parlamencie jest jedynym sposobem, dla zabezpieczenia i utrzymania czystości wszystkich części naszej konstytucyi. „ P. Fox miał długą mowę, w której ubolewał, że jego przyjaciel dla niego wszystkich urzędów pozbawiony został. Dodał, że i on na królewską nie łaskę zasłużył, że jeżeli to jest błędem żądać reformy parlamentu. „ Spełnienie zdrowia: Samowładności ludu, mówił, nie jest nowością w uszach Anglika. Samowładność ludu, jest zasadą naszej konstytucyi i rządu. Wilhelm III. winien tej być tron. Chcaż

jeszcze dawny zwyczaj w naszych czasach skrzesić, że król ma od Boga prawo do tronu? Nie winien że on korony daleko mocniejszemu i poważniejszemu prawu, bo aktowi parlamentu? „ P. Erskine i Grey w podobnych wyrazach mówili.

Podług prywatnych listów, miano na wszystkie okręty w Francuzkich portach areszt położyć i Amerykańskie poty z nich nie wydda, poki Francuzi do Anglii nie wyladują. (Wiadomości z Paryża nie o tym nie wspominają.) Pod karą śmierci nikomu nie wolno z Francyi pieniędzy do Anglii wysyłać.

W Charlestown w połnocney Ameryce, odkryto spisek kilku murzynów spalenia tego miasta. Dwóch z nich, między którymi jeden nazywa się Figaro obieszono.

Wczoray otwart parlament swoje nazad sesyje.

Z Kolonii d. 2. Lutego.

Zatrudniają się tu teraz z usilnością uporządkowaniem podbitych krajów, i wszystko już prawie w krajach między Renem i Mozellą leżących ukończono. Obywatel Dorsch dawniejszy profesor i klubista Moguncki, później członek środkowej administracji podbitych krajów w Akwisgranie, teraz zaś kommissarz wykonawczy władzy przy środkowej administracji w Roer w tym tygodniu przyjeżdżał tedy. Dnia 25 Pluvios będą tu instalowane trybunały. Cywilny, kryminalny i poprawy, potym municypalność postanowioną będzie. Po ukończoney tej pierwszej czynności obywatel Dorsch ustanowi administracją departamentalną.

D O D A T E K

D O N^{ro}. 17.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WIE SRZODĘ DNIA 28. LUTEGO 1798.

Z Petersburga d. 12. Lutego.

Król Jmć Polski Stanisław August po kilkodniowym uskarżaniu się na bol głowy, gdy na dniu 11 lutego zażywszy lekarstwo sobie przepisane, o godzinie 8 z rana rzekł do domowych, iż się czuł lepiej, za zbliżeniem się do okna dla obserwowania gradusu mrozu na termometrze, zagnęła zaczął się skarżyć ba mocne dzwonięcie w głowie, uderzyła razem mocna słabość z krztuszeniem i nudnościami. Ostrzeżeni JP. Bekler doktor i JX. Jurewicz kapelan przybyli natychmiast i znacznie osłabionego zastali. Przeprowadzony do łóżka ratowany był dwukrotnym krwi puszczeniem i wizykatoryami, lecz bez skutecznie. Przed kilku dniami jeszcze przy zdrowiu Król Jmć odprawivszy spowiedź sam żądał od X. kapelana absolucyi i mowienia z nim aktów skruchy, parę słów pierwszych w chorobie za xiędzem powtórzył wyrażnie, dalej nie mógł ich wymawiać. O godzinie 11 chory zaczął bydź bez żadney przytomności. JX. kapelan kontynuował swe modlitwy dał choremu

ieneralną absolucyą i dopełnił ostatnie oleiem świętym namaszczenie. Tym czasem choroba trwała zawsze w jednym stopniu niebezpieczeństwa. Około północy zwolnione trzęsienie w piersiach podchlebiało przytomnym podobieństwem polepszenia; lecz ogólna słabość chorego pomnażając się coraz bardziej aż do 7 z rana, odjęła zupełnie nadzieie, iakoż nie bawnie bo o godzinie osmy dnia 12go lutego oddał swą duszę wieczności.

Z Bazylei d. 7. Lutego.

Pozawczoray wielka i mała rada złożyły władzę swoją w ręce ludu. Wczoray 60 nowych reprezentantow, którzy tymczasowo sprawują rząd poraz pierwszy zgromadzili się i obrali prezydenta; wybor ten padł na obywatela Huber aptekarza; dzisiaj reprezentanci ci wykonali przysięgę. Obywatel Mengaud odebrał już plan nowej konstytucyi dla przysiężey rzeczypospolitey Helweckiey. — Potwierdza się wiadomość, że woyska Berneńskie weszły do Arau; udały się potem na przeciw zamkowi Arburg, który insurgenci opanowali

byli. Jednakowoż Francuzi wciąż pomy-
kają się ku Bernowi tak od strony Gene-
wy, iak od strony Erguel; upewniam, że
na dniu piątym weszli do Zoffin-
gue miasta o iedną milę odległego od Ar-
burga. — Przybyli tu w tym momencie de-
putowani z Berna udali się do obywatela
Mengaut i proponowali mu wnieście w ne-
gociacyą z deputacyą od rządu ich wy-
znaczoną dla ułożenia się i pogodzenia
względem zaszłych poróżnień. Minister
Francuzki miał zezwolić na tę propozycyą.
Tym sposobem wszystko spodziewać się
każe, że szczęśliwe pogodzenie się oddali
niebezpieczeństwa, które zagrażały Szwaj-
caryi. Nadzieia ta tym więcej здаie się
mieć pewności, że regencya Berneńska
poszła świeżo za przykładem innych kan-
tonow zezwalając na odmianę formy rzą-
du. Rozchodzi się pogłoska, że dla której
jednak pewność ręczyć nie możemy, że
Francuzi weszli do Berna.

Z Moguncy d. 6. Lutego.

Uważają, że od niejakiego czasu od
generała Hatry do dyrektoryatu i na wza-
jem wiału biega kurjerow. Mowią, że
główna kwatera generała Hatry na nowo do
Wetlar przeniesioną będzie, i że zamiast
opuszczenia iak mówiono prawego brzegu
Renu, Francuzi w tym momencie przesy-
łają tam znaczną liczbę woyska. Stosow-
nie do wyroku kommissarza Ridler miasto
Moguncya na kontyngens włożoney na kra-
je podbite kontrybucyi 8 mill: 192,000 flw:
zapłaci. Muncypalność postanowiła wy-
brać tę summę przez sposob przymuszoney
pożyczki, która potym z procentem 5 od
ata powrócona będzie.

Z Wenecyi d. 14. Lutego.

Pod d. 6 t. m. wydano przepis dla by-

wszey stałej ziemi Weneckiej, podług
którego wszystkie śródkowe zgromadze-
nia, muncypalności, wydziały, komis-
sye &c. są zniesione, a na to miejsce
wszystkie iurysdykcye pierwszej instan-
cyi, tak iak były w styczniu 1796 przy-
wrocone. Teraźniejsze urzędy muszą zdać
sprawę z swego urzędowania. Panowie
wracają do swoich dawnych praw, i kon-
trakty między nimi a ich poddanimi za-
warte, będą iak dawniej zachowane. Gra-
nice prowincyy będą iak dawniej utrzy-
mane. Jurysdykcyja kościelna, karność du-
chowienstwa świeckiego i klasztornego,
będą na dawny sposób przywrocone.
Dawne iurysdykcyje i sądy będą także
nazad przywrocone, i w prowincyonal-
nych miastach apelacyjne trybunały a
w Wenecyi rewizoryum postanowiono.
Tymczasowy ten przepis bardzo się wszy-
stkim podoba.

Wiadomości z Włoch donoszą, że O-
bywatel Semonville d. 6 lutego do Me-
dyolanu przybył, i nie bawnie z tamtąd
puścił się do Konstantynopola, gdzie na
mieyscu Aubert-Dubayet ambasadorem
jest mianowany.

Kommenderujący we Włoszech Fran-
cuzki generał Berthier wydał już w bar-
dzo ostrych wyrazach przeciw rządowi
Rzymskiemu manifest. "Francuzka armia,
mowi w nim na końcu, idzie przeciw Rzy-
mowi, ale zapewniam że nie ma ionego
celu, iak ukaranie zaboycow walecznego
Duphot, którzy już przed kilką laty w
krwi Balseville ręce zmaczali, i tych, któ-
rzy się poważyli charakter i osobę w am-
bassadorze rzeczypospolitey Francuzkiej
znieważyć. Z resztą lud Rzymski, który
do tego gwałtu nie należał, znajdzie w

Francuzkiej armii przyjaciół i opiekunów. mii przednia straż, składająca się z 10,000
— Listy ostatnie z Rzymu wzmiankują, że ludzi d. 6 nie daleko już od Rzymu była.
d. 3 lutego były tam znowu rozruchy i że Udworu Rzymskiego akredytowany Nea-
rząd zaraz potem wysłał kardynała wika- politański minister znajdował się już z
ryusza, z drugim kardynałem i Xcia Giusti- kilku kardynałami w obozie Francuzkim.
niani do Foligno lub Nepi dla otwarcia ne- Toskański minister już był wyjechał, a
gociacyi z jenerałem Berthier. Później Hiszpański mimo usilney proźby nie chce
dowiedzieliśmy się, że Francuzkiej ar- się do niczego mięszać.

D O N I E S I E N I A.

Dnia 22 marca roku 1798 dobra w Jasielskim cyrkule do funduszu Religii nale-
żące Kopytowa, Stanowisko i część Lubna we Lwowie w kancelaryi C. K. dobr
kameralnych administracyi we wschodniej Galicyi z rana o godzinie 9 więcęcy podają-
cemu przedane będą.

Fiskalna czyli najpierwey wywołać się mająca cena wynosi 20394 zł. ryń. i
kr. zatym każdy chęć kupienia mający, rytgeldem czyli Vadio na 2039 Zł. ryń. 24 kr.
za które się prowizyi domagać nie może, opatrzonym być powinien.

Rubryki intrat są następujące:

4363 dwociągłych pół dai pańszczyzny po 3 kr.	218 zł. R. 24 kr.
4562 dni pieszych pańszczyzny po 3 kr.	228 — — 6 —
92 Sztuki przędzy po 7 ½ kr.	11 — — 30 kr.
Czynsze gruntowe w gotowiznie	23 — — 32 ½ kr.
Czynsz szczerbowy	12 — — 49 ½ kr.
Relucya pańszczyzny	11 — — 15 kr.
Od 245 korców 9 ½ garczów pańskich pol.	253 — — 45 ½ kr.
— 37 detto 18 detto detto łak	29 — — 31 ½ kr.
— 13 detto 23 ¼ detto detto ogrodów	14 — — 58 ½ kr.
— 3 detto 21 detto detto pastwiska	1 — — 5 ½ kr.
Dochód z propinacyi	221 — — 40 kr.
detto z młyną	5 — — —

Summa Intrat . 1031 — — 37 ½ kr.

Rubryki wydatkow.

Podatek dominikalny	36 — — —
Dziesięcina	19 — — 46 ½ kr.
Koszty na rząd czyli Regię po 10 od sta	103 — — 9 ½ kr.

summa wydatkow . 158 — — 56 ½ kr.	
Odrzuciwszy te wydatki od wyżej wyrażonych docho- dów zostaje czystey Intraty	872 — — 41 ½ kr.
Ktore po 5 od sta rachując czynią kapitał na	17453 — — 45 kr.
Do tego cena lasow po	2407 — — —
I taxa potrzebnych budynkow po	533 — — 16 kr.

Summa tedy całego kapitału wypada 20394 — — 1 kr.

Opisanie tych dobr razem z otaxowaniem i wyraźnym dochodów wyrachowa-
niem każdy chęć kupienia mający w kancelaryi C. K. dobr kameralnych administra-
cyi we wschodniej Galicyi kazdego dnia przyrzeć może, które też akta w dzień auk-
cyj

cyi przy przeczytaniu przedaży kondycyi zgromadzonym chęć kupienia mającym do przyezrenia podane będą.

Od C. K. dobr kameralnych administracyi we wschodniej Galicyi.

W Lwowie dnia 15go Grudnia 1797.

Leopold Haysler, administracyi przełożony.

Z rady C. K. sądow szlacheckich Krakowskich zachodniej galicyi.

Jmieniem C. K. sądow szlacheckich Krakowskich zachodniej galicyi oznaymuie się Jm. Panu Fabianowi Szaniawskiemu edyktem ninieyszym, że Jan Synoracki człowiek ubogi tu w Krakowie zostający, czyli raczey przydany mu z urzędu kurator, patron Zarzycki u tychże sądow Krak.: o exekucyą dobr drzewica dla zapłacenia summy 936. ezer: 620. pol. przeciw niemu notę podał, i o pomoc sądu ile sprawiedliwość wymaga dopraszał się. Gdy zaś sądy tuteysze, niemając wiadomości gdzie obżałowany zostaje, albo czy wcale w C. K. państwach dziedzicznych znajduje się, temuż Fabianowi Szaniawskiemu tuteyszego patrona Bronickiego, z tego niebiespieczeństwem i jego kosztem, kuratorem postanowiły, z którym proces, podług przepisane dla C. K. państw dziedzicznych sądownictwa rozpoczęty i ukończony będzie; przeto on ninieyszym edyktem, tym końcem upomina się, ażeby dnia 28. kwietnia 1798. r. o godzinie 10. z rana do procesu ustnego sam się stawił, albo jeżeli iakie ma prawa swego dowody te kuratorowi wyznaczonemu wcześniej przesał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, i tego sądom tuteyszym wymienił, i podług przepisu tych krokow prawnych używał, które do obrony swej sprawy nayskuteczniejszy byćdź sądzi, ile że w przeciwnym przypadku, wypadki niedogodne z zaniehdania i zwłoki wyniknąć mogące, sobie samemu przypisać będzie winien. Tak bowiem prawa dla C. K. Kraiow dziedzicznych przepisane opiewaia.

Z rady C. K. sądow szlacheckich Krakowskich zachodniej galicyi
dnia 27. stycznia 1798. roku.

W niebytności Jaśnie Wielm. Prezesa.

Piekarski

Jos: Nob: a Cronenfels.

Gelinek.

Podaje się publiczności do wiadomości iż z mocy rezolucyji sądu woytowsko Ławniczego miasta Jego C. K. mści Kazimierza na dniu 13. miesiąca lutego 1798. r. zasądzy, będzie się odprawiała licytacya rzeczy ruchomych różnych na pierwszej licytacji pozostałych się Jozefa Strauza kupca mieszcza-nina Kazimierskiego własnych, oprocz Elizabety Strauzowej przyznanych, to jest dnia 13. miesiąca blisko przyszłego marca w Kazimierzu w ratuszu o godzinie dziewiątej z rana życzący sobie takowych nabycia, mają się znajdować w miejscu i czasie wyznaczonym, na którą publiczność ninieyszym uwiadomieniem zaprasza się

Jmieniem C. K. sądow Szlacheckich Krakowskich galicyi zachodniej oznaymuie się ninieyszym edyktem Jmć. P. Franciszkowi Xaweremu Działyńskiemu, że Jmć. P. Maryanna z Jankowskich Tomkowiczowa w Krakowie mieszkająca u tychże sądow Krakowskich o wyznaczenie detaxacyi dobr Gnie-woszewa dla zapłacenia summy 3000. ezer: 21: i zakładu czyli wadyum 3000. ezer: przeciw niemu notę podala, i o pomoc sądu ile sprawiedliwość wymaga dopraszała się.

Ponieważ zaś sądy te, nie mając wiadomości gdzie obżałowany zostaje, albo czy wcale w C. K. Państwach dziedzicznych znajduje się, temuż J. P. Działyńskiemu tuteyszego patrona Telesfora Billewieza, z tego kosztem, kuratorem ustanowiły, z którym proces podług ordynacyi sądowej dla państw C. K. przepisany, przedsięwzięty i ukończony będzie. przeto on ninieyszym edyktem tym końcem upomina się, ażeby dnia 12. maja 1798. o godzinie 10. z rana do sprawy ustney sam się stawił, albo jeżeli iakie ma prawa swego dowody, te kuratorowi wyznaczonemu wcześniej przesał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądowi tuteyszemu wymienił, i podług przepisu tych szrodkow prawa używał, które do poparcia swej sprawy za nayskuteczniejsze, osądzi ile że w przeciwnym przypadku, wypadki niedogodne z zaniehdania i zwłoki wyniknąć mogące, sobie samemu przypisać winien będzie. Tak albowiem stanowią prawa dla C. K. państw dziedzicznych dane.

Z Rady C. K. sąłow szlacheckich Krakowskich zachodniej galicyi dnia 10. lute-go 1798.

W niebytności JW. Prezesa:

Pi karski mp.

Darowski.

W. Roskoschny.

Podaje się do wiadomości, że kamienica w mieście Krakowie na ulicy floryańskiej pod Nr. 539. jest do sprzedania. Życzący sobie tej nabydź ma się udać do właściciela tej kamienicy JP, Iana Bułowskiego tamże mieszkającego.